

Menn minnast, hvussu Týsk-ararnir fyr stuttum leikaðu í fyrri at fáa Ukrainu skorið burtur frá Ruslandi — Ukraina er ein hin ríkasti landslutur í Ruslandi. Men hvussu er nú stalt hjá Týskarum í hesum teirra stóra tokupláni?

Eysturrikið og Tjekkosllovakíð og ein part av Pólin stjórnar Týsk-fingið undir sitt stjórnarræði. Men vónin um at fáa tókur á Ukrainu, at koma í markafelagsskap við Romeniu, er brostin. Russararnir, sum fyrri nokrum árum síðani vóru Týsk-lands aðalfingindi, hevur ikki bert fingið loyvi at hava sín part av Ukrainu í friði. Tað hevur eisini fingið polska Ukrainu og skorðað Týskland so langt eftir hali í Pólin, at tað hevur alt polska landið, ið hevði felagsmark við Romeniu. Hertil kemur, at tað stóra figgarvaldið, sum Týskland hevði telda sær til í Ungarn, Romeniu, Jugoslavíu er við at fána burtur. Hesi londini eru nú við at loysa seg undan tí týska bandinum og ganga saman í eitt figgarligt samarbæði við Italien og Rusland. Turkíð, Grikkaland og Rusland vilja ikki hava Týska valdið inn ígjøgnum Eystur-europa móti Svartahavinum.

Rusland - og Eystursjóvarlondini: Estland, Lettland og Lithaia.

Tá Rusland legði uppí polsk — týska kríggj, lovaði tað at vera neutralt yvir fyrri øllum sínum grannum. Men tað vóru kortini mangir, ið gittu, at Rusland stívndi longur enn at taka Hvítussararnar aftur til »sitt hjarta og veita teim menniskjaligt frælsi« (Guð hjálpi okkum fyrri frælsi!). Tað eru nú tekin til, at hesir menn fáa rætt. Ymisk tíðindi benda á, at Rusland hevur í kvittuni at gera seg til harra yvir tess tríggar smáu grannastatir við Eystursjógvn. Tað er spennandi — men als ikki stuttligt — at fylgja við, hvussu hin russiskí landatakarin verður at fara fram í teim fyrstu døgnum.

Tá ið hesir tríggar statirnir kanska eru týndir — stendur tá Finland fyrri hoggi?

Óhugnaligt útlit!

Vildu Pólakkarnir staðið seg í bardagnum móti Týskarunum, um Russarnir ikki høvdu lagt uppí?

Ein polskur offiserur, ið er komin til Frakklands, sigur frá, at júst tá ið Russararnir komu uppí stríðið, var tað farið at ganga Pólakkunum betri. Tað vóru tá bert nokkur og tjúgútúsund Pólakkar tiknir til fanga. Regnið var komið — og Týskararnir høvdu ílt við at halda tilfærsluna við heroddan víðlíka. Pólakkarnir høvdu tikið fasta samlaða støðu og vóru við at avskera hin týska herin og fella honum í ryggi. Men so kom hin russiskí milliónherurin inn um polska markið. At berjast móti tveimum milliónherum var vónleyst hjá Pólaknum.

Et Mesterværk skrevet paa Dødslejet.

»Barbara«, hin einasta skaldsaga, Jørgen-Frantz Jacobsen hevur skrivað, kom út í 2000 eintokum hin 6. septbr., og so væl var hon umtókt, at hon beinan vegin varð útseld. Longu er annað upplag at fáa í bókahandlunum. So hella verður óivað ein nógv lísín bók. Hon er nú tilsaman prentað í 6000 eintokum.

Vit skulu her prenta uppaftur eina grein, ið Tom Kristensen skrivaði í »Politiken«:

Den unge Færing Jørgen-Frantz Jacobsen, som døde i 1937, behøver ikke nogen Præsentation for Politikens Læsere. Hans Kroniker om nordiske Forhold, hans sidste Kroniker fra en Rejse i Skotland og hans Anmeldelser af historiske Værker var almindeligt beundrede for deres næsten pertentlige Grundighed og for den klassisk-ironiske Stil, der lød som skinnende Emalje over Sagligheden. Og hans topografiske Værk »Færoerne, Natur og Folk«, denne duftende Blomsterbuket af Kendsgerninger, behøver man ikke at minde om. Den lever og skal nok leve. Men da der gik Rygter om, at han paa sit Sygeleje, som skulde ende med Døden, havde skrevet en historisk Roman fra Færoerne, anede man ikke, at det var et Mesterværk, han havde narret Døden for, og at det skulde være en lykkelig og vital Bog. Men det var det. Romanen hedder Barbara og er udkommet midt i en Tid, hvor vi alle krampagtigt klammer os til den samme Lystro til Livet, som han heroisk og muntert bevarede til det sidste.

Romanen indledes med et Forord af den færøske Lyriker William Heinesen, der giver et fornemt Portræt af Vennen, af hans Evner som Historiker og Politiker og af hans virkelighedselkende og modige Kunstnersind. Der er enkelte Citater af hans mangfoldige Breve, som giver Appetit paa mere, da han saa aabenbart har været en stor Brevskriver i en Tid, hvor Brevkunsten er død. Her skal dog kun fremdrages et Citat, fordi det fører lige over i Romanen. Han skriver, at han trods sin femtenaarige Sygdom ikke kan faa sig til at nære Mistillid til Livet: »Alene alle disse færøske Bjerger og Dale: Kirkjubøreyn, Reyðafjallstind, Sjeundir — og al den Musik: Back, Mozart, Beethoven, Ravel, eller Carl Nielsen! Ja og saa Kingo, Bellmann og La Rochefoucauld!« Disse Ord rummer ligesom hele Romanen. Dens Erotik er i hvert Fald Mozart, og dens Livsvisdom svinger imellem to af La Rochefoucaulds berømte Maksimer: Den, der lever uden Daarskab, er ikke saa viis, som han selv tror» og

»Ingen fortjener Ros for sin Godhed, hvis han ikke har Styrke til at være onde«. Ligesom Nietzsche har Jørgen-Frantz Jacobsen faaet sin Menneksekundskab bekræftet hos denne Franskmand.

Stoffet til Romanen har Jørgen-Frantz Jacobsen hentet et Færingersagn »Beinta og Peter Arrheboe« om en smuk og demonisk Præstekone, som er gift med deres Mænd og er Skyld i flere Ulykke og Død. Og dette demoniske har draget Jørgen-Frantz Jacobsen, som det drager alle Erotikere, ikke fordi han har troet paa det ondes Princip; men fordi han har oplevet, at det demoniske er en Naturkraft og trods sin tankeløse Svigagtighed har noget barnligt, ja noget uskyldigt i sig, det, som giver Sødmen og volder saa megen pinagtig Smerte. Det er Forelskelsens Daarskab, Skinsygens Galskab, Bedragets Sødme og Troloshedens Uskyldighed, han har villet indfange, og det har han gjort i denne Kærlighedshistorie om den unge danske Præst Poul Aggersoe og dette Blændværk af ømlogtyveaarig Præsteenke og mangfoldig Synderinde, som han har givet Navnet Barbara, en Kvindekikkelse, der vil komme til at fortrænge Maria Grubbe i vor smertelige Kærlighed og vor glødende Hukommelse, fordi hun er dybere og mere verdensmuntret opfattet.

Barbara har et daarligt Rygte og er ilde omtalt i Thorshavn, fordi hun har været gift med to Præster og har drevet dem i Døden. En tredje Præst, som hun kun har været forlovet med, er den eneste, der er kommet levende og hel fra det. Han har forsaget Elskoven og al dens Taalighed og har til Afkøling giftet sig med en Spidsnæse, hvilket har gjort ham stærk, saa at han har kunnet svinge sig til Provst. Men da bliver den unge Hr. Poul, en stræbsom og dygtig Teolog sendt op til det triste Thorshavn, og skønt Folk er villige nok til at give den unge Enke, som sidder tilbage paa hans Kald, det rette Skudsmaal som Hore og Tøjte, forekommer hun ham at være det eneste Lyspunkt i dette færøske Morke Sladder og Præsteverdslighed og Smakiv. Hun er saa naturlig. Hun har nemt ved at rødme. Hun lyver sjælden, hvad hun har let ved, fordi hun ikke kan tænke en Time frem i Tiden, og fordi hun lyver for sig selv. Hun er troløs, fordi den Fraværende slet ikke er til for hende, og fordi den mindste Smiger faar hende til blusse og folde sig ud, saa hun maa gøre Gengæld for Smigeren; men hun aner, naar den gunstige Lejlighed til Troskabsbrud trækker op, og hun frygter den

ærligt og rørende i sin Angst, rørende i sin Lyst til at være sin Elskede tro — og saa sker der alligevel, hvad der aldrig burde være sket — med en Naturløvs Præcision. For det er det demoniskes inderste Væsen, at det ikke kan gøre for og ikke engang ved af, at det er demonisk. Havde Barbara været begavet, havde hun været satanisk.

Medens Hr. Poul gaar rundt i Thorshavns mørke Stræder, blændet af denne Lysplet af lys Kvindelighed og erotisk vækket af hendes daarlige Byggl, sker det, at der kommer franske Orlogsmænd til Byen. Færingerne tror, at det er Sorovere, og flygter i Rædsel; men Barbara og en Veninde af hende, som begge ubevidst er nyfigne efter en voldsom Oplevelse, bliver. Situationen er kostelig. Men da Soroverne viser sig at være elegante Franskmand, bliver der Fest og Bal paa Havnen, og Velkomsten bliver saa hjertelig, at det undgaar ni Maaneder derefter at forandre Befolkningstilvækstens Haarfarve. Barbara, der ikke har det som mere hæderlige Piger, at faa Born af saadanne Velkomsthilsner, slipper behændigt fra det; men nu flygter hun, hun flygter med Hr. Poul op til hans afsidesliggende Præstekald, hun faar at vide, at hun er en Synderinde, men at hun ligesom en langt berømt Synderinde skal tilgives meget, fordi hun har elsket meget, og i en Sommerdøds af Kristendom og i en temmelig uafbrudt Erotik gifter de sig.

Alt kunde aldrig være endt godt for dem, og det gør det heller ikke. En Spradebusse Andreas fra København dukker op. Barbara bliver angst for sig selv; men den gunstige Lejlighed lægges sig selv til rette for hende. Lykken staar de Syndige bi. Præsten skal nemlig ud til en fjern Ø og holde Juleprædiken der. Hun beder ham indtrængende om at forsomme denne Ø; men han gør sin Pligt og bliver forsinket af Uvejre, og da han kommer hjem, er hun flygtet. Nu er Romanen et vildt Crescendo. Han lader sig sejle gennem Storm, han gaar vild paa Fjeldene, han finder hende og bortfører hende, han bliver sin egen Hanrejs Hanrej, hun flygter igen. Og saa er det Spradebassen, der flygter. Han sejler uventet med Skib til København, medens hun i Robaad forfølger Skibet, indtil det forsvinder i Taagen, og hun elendig og ussel og mat maa vende om ind til Thorshavns Sladder, ind til Thorshavns Grin, ind til sit første Nederlag, endelig ribbet og afplukket.

Men dette er kun Hovedtrækket i denne rige Roman, der paa sine to Hundrede Sider rummer et Væld af Personer, Præster og Præstekoner, Embedsmænd, Handelsfolk, Bønder og Fiskere og et Utal af Naturskildringer, Roture Fjeldvandring og en Vrimmel af Interiører, Krambodsscener, Røgstuesscener

og Scener fra et interimistisk Aftrædelsesværelse. Thorshavn paa Christian den Femtes Tid med sine Tage med Græstørv og sine vaade Gyder staar lyslevende. Øerne og Klipperne ligger der. Saglighed og Kunst i ét, som var det selve Robert Louis Stevenson, der havde skrevet Romanen.

Da Jørgen-Frantz Jacobsen i 1937 døde, anede vi ikke, at vi havde mistet en af vore store Digtere. Nu ved vi det gennem denne eneste ene Bog.

Útflyggjan av sukurkortum.

Útflyggjan av sukurkortum til persónar, ið hava fastan bústað í Tórshavnar kommunu, verður í Býráðssalinum tann 1. og 15. í hvørjum mánaði frá kl. 9 til kl. 19, ið október mánaði tó tann 2. og 16.

Tey, ið koma eftir kortunum, mega ikki vera undir 18 ár, og mega vera vitandi um navn og aldur á øllum húski sínum.

Tórshavnar Býráð, tann 28. september 1939.

Tíðindi.

Guðstænasta.

17. s. e. trin. heldur Joensen, prestur, guðstænastu í Havnar kirkju (konfirmation). Kollekt fyrri kirkjuna.

Mánadagin 2. október kl. 1 altargangur.

K. F. U. M.

Sunnukvöldið kl. 8 er heimlig samvera.

Frelsens Hær.

Sondag Kl. 11 Helliggørelsesmøde. Kl. 5 Friluftsmøde (Vaglet). Kl. 8 Frelsensmøde. Horn- og Strengemusik, Trækspil, Solo, Duet m. m. Korpslets Officerer og Soldater deltagere. — Børnemøder Kl. 2 og 6. — Alle er velkomne!

Bókakassarnir

hjá Føroya Amts Bókasavni verða sendir út í október. Tær bygdur, ið vilja hava ein kassa til láns í vetur, mugu venda sær til bókasavnið innan 15. október, samaleiðis teir lærarar, ið vilja hava ein skúlabókakassa. Tað verður tilkilað, at innihaldið í kassunum er fyrri ein part endurnýggjað við nýggjum bókum.

Heimkomin skip:

Av Eysturlandinum: Gudrun 300, Lizzie 250, Gunhild 300, Silverbelle 150, Galathea 250, Verdamdi 230 og Lille Emma 270 skpd. — Úr Grønlandi: Vidooy 1800, Polo 1350, Atlantfarið 1300, Lillie 1350, Sjöborg 1250, Svinoy 1150, Polarstjórnan 1100 og Austerlitz 1400 skpd. Síðstnevnda skip fann á heimferðini tveir stórar, væltúgjörðar björgingarbátar. Teir vóru ikki merktir so ikki er gott at siga, hvadan teir eru, men óivað munu teir vera frá onkrum solum dampara.

Týskir flúgvumaskinur

royndu at koma inn yvir Eng-land — men tær vóru burtur-riknar, siga ensk tíðindi.